

3. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 - ΕΝΑ ΜΗΝΥΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ο χαρακτήρας της Ελληνικής Επανάστασης: Η επανάσταση των Ελλήνων το 1821 εξασφάλισε στο έθνος ανεξάρτητη εθνική εστία.

- ✓ Η Ελληνική Εθνική Παλιγγενεσία ήταν **εθνικό κίνημα**, συγγενές με τα αντίστοιχα εθνικά κινήματα της εποχής του.
- ✓ Το ελληνικό εθνικό κίνημα ήταν πολιτικό κίνημα, που αποσκοπούσε

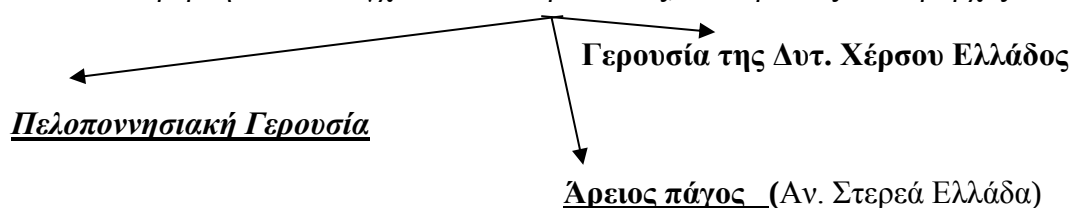
στην απελευθέρωση του έθνους και τη συγκρότηση ανεξάρτητου εθνικού κράτους & ευνομούμενης πολιτείας.

Τα κυριότερα **συστατικά στοιχεία** του ελληνικού εθνικού κινήματος υπήρξαν:

- η προβολή των Ελλήνων της εποχής ως απογόνων και κληρονόμων των αρχαίων Ελλήνων
- η ταύτιση των Ελλήνων με τους άλλους Ευρωπαίους και η διάκρισή τους από τους Τούρκους
- η καταγγελία της τουρκικής κυριαρχίας ως παράνομης και της εξουσίας του Οθωμανού σουλτάνου ως αυθαίρετης
- η προβολή του δικαιώματος των Ελλήνων να διεκδικήσουν την ελευθερία τους από την κυριαρχία και την εξουσία των Τούρκων και να συστήσουν ανεξάρτητη και ευνομούμενη πολιτεία στη βάση των αρχών της εθνικής αυτοδιάθεσης και της λαϊκής κυριαρχίας.

Η πολιτική συγκρότηση των Ελλήνων

Οι τοπικοί οργανισμοί: Πολιτικοί σχηματισμοί τοπικού χαρακτήρα, ένα είδος τοπικών κυβερνήσεων. Ελέγχονταν από προεστούς, Φαναριώτες και ιεράρχες.



Πολιτικές διαμάχες: Το καλοκαίρι του 1821 έφτασε στην Πελοπόννησο ο Δημ. Υψηλάντης για να αναλάβει την ηγεσία του Αγώνα. Αρκετοί οπλαρχηγοί και Φίλικοί συσπειρώθηκαν γύρω του και τάχθηκαν εναντίον των προεστών, των Φαναριωτών και των ιεραρχών, που επιχειρούσαν να μονοπωλήσουν την εξουσία.

Α΄ Εθνοσυνέλευση, Επίδαυρος, Δεκέμβριος 1821-Ιανουάριος 1822

- Ψήφισε το πρώτο ελληνικό σύνταγμα, γνωστό ως *Σύνταγμα της Επίδαυρου*, κείμενο έντονα επηρεασμένο από τα συντάγματα της γαλλικής Επανάστασης, που ανακήρυξε την ελληνική ανεξαρτησία, θέσπισε το πολίτευμα της αβασίλευτης δημοκρατίας, μοναδική εξαίρεση στην Ευρώπη, στην οποία τότε επικρατούσε η βασιλεία.

Β΄ Εθνοσυνέλευση, Άστρος Κυνουρίας, Μάρτιος-Απρίλιος του 1823

- Νόμος της Επίδαυρου (ελαφρώς τροποποιημένη εκδοχή του Συντάγματος της Επίδαυρου). Καταργήθηκαν όλοι οι τοπικοί οργανισμοί και το αξίωμα του αρχιστρατήγου, που έφερε ως τότε ο Κολοκοτρώνης.

(Πρόεδρος του Εκτελεστικού ορίστηκε ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης και του Βουλευτικού ο Α. Μαυροκορδάτος).

Εμφύλιος πόλεμος, φθινόπωρο του 1823: Αρχικά ήταν πολιτική σύγκρουση, αλλά εξελίχθηκε σε ανοιχτή ένοπλη αναμέτρηση. **Αίτια:**

- Οι αντιθέσεις ανάμεσα στους Έλληνες που προεπαναστατικά είχαν την εξουσία και επιδίωκαν να τη διατηρήσουν και τώρα (προεστοί, Φαναριώτες, ιεράρχες) και σε εκείνους που αναδείχθηκαν στα πεδία των μαχών και διεκδικούσαν μερίδιο στην εξουσία (οπλαρχηγοί, Φιλικοί).
- Οι τοπικιστικές αντιθέσεις
- Οι διαφωνίες για τη διαχείριση των χρημάτων του δανείου από την Αγγλία
- Οι καθαρά προσωπικές αντιπαλότητες και φιλοδοξίες.

➡ 1824-1825: Ο Μαυροκορδάτος και οι Υδραίοι συμμάχησαν με τον Ιωάννη Κωλέττη, απέκλεισαν τους Πελ/σίους από την εξουσία. Στρατεύματα από τη Στερεά Ελλάδα λεηλάτησαν τη Β. Πελ/σο, αναγκάζοντας τους Πελοποννησίους να συνθηκολογήσουν. Φυλάκισαν τον Κολοκοτρώνη και τον Οδυσσέα Ανδρούτσο.

Γ΄ Εθνοσυνέλευση

- Συγκλήθηκε το 1826 στην Επίδαυρο αλλά διαλύθηκε όταν έγινε γνωστή η πτώση του Μεσολογγίου και επανασυγκλήθηκε στην **Τροιζήνα, το 1827**.
- Εξέλεξε κυβερνήτη της Ελλάδας τον Ιωάννη Καποδίστρια με θητεία 7 ετών, ο οποίος έφτασε στην Ελλάδα το 1828 και μέχρι τη δολοφονία του (1831) έθεσε τις βάσεις της οικονομίας, της δημόσιας διοίκησης και της δικαιοσύνης, του στρατού και της εκπαίδευσης.
- Ψήφισε το Πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδος, το οποίο βασιζόταν στην αρχή της διάκρισης των εξουσιών, διαπνεόταν από φιλελεύθερες ιδέες και ήταν το πιο δημοκρατικό σύνταγμα της εποχής του.

Η έκβαση της Επανάστασης

Πρωτόκολλο Ανεξαρτησίας 1830: Προέβλεπε ανεξαρτησία και την εδαφική έκταση της νέας χώρας. Η Ελλάδα υπήχθη σε καθεστώς εγγύησης της εδαφικής της ακεραιότητας, της εθνικής της ανεξαρτησίας και του μοναρχικού πολιτεύματος.



- Οι Μ. Δυνάμεις μπορούσαν να παρεμβαίνουν στα ζητήματα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους.
- Με τις διεθνείς πράξεις του 1830 και 1832 στο ελληνικό κράτος περιλαμβάνονταν μόνο η Στ. Ελλάδα, η Πελ/σος και οι Κυκλάδες. Έμειναν εκτός του ελληνικού κράτους: Κρήτη, Επτάνησα, Β.Α. Αιγαίο, Δωδεκάνησα, Θεσσαλία, Ήπειρος, Μακεδονία, Θράκη.
- Δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί η Μεγάλη Ιδέα, δηλ. η εθνική πολιτική που αποσκοπούσε στην απελευθέρωση των ιστορικών ελληνικών χωρών και των τόπων γενικά όπου κατοικούσαν Έλληνες, οι οποίοι στο εξής ονομάστηκαν από την ελεύθερη ελληνική εστία αλύτρωτοι Έλληνες.
- Παρά τη βούληση του ελληνικού λαού, οι Μ. Δυνάμεις επέβαλαν ως πολίτευμα την απόλυτη μοναρχία με πρώτο βασιλιά των Ελλήνων το Βαυαρό Όθωνα.